

Preses relīze

Luksemburgā, 2021. gada 15. septembrī

Dalībvalstu uzraudzība pēc finansiālās palīdzības ir atbilstoša, tomēr ir jāracionalizē

Eiropas Komisija pašu dalībvalstu un aizdevēju interesēs pārbauda, vai eurozonas dalībvalstīs, kuras beidz īstenot makroekonomikas korekciju programmu, stingri ievēro nosprausto kursu. Eiropas Revīzijas palāta ir pārbaudījusi pēcprogrammas uzraudzības plāna izstrādi, īstenošanu un efektivitāti attiecībā uz piecām dalībvalstīm (Īriju, Portugāli, Spāniju, Kipru un Grieķiju), kuras pēc 2008. gada finanšu krīzes saņēma finansiālu palīdzību. Revidenti secināja, ka, lai arī uzraudzība bija atbilstošs instruments, tās efektivitāti ierobežoja neskaidri mērķi, kā arī nepietiekami racionalizēta un nepietiekami mērķtiecīga īstenošana. Tāpēc ir ieteicams pārskatīt procesus un attiecīgos tiesību aktus, jo īpaši, lai uzraudzības darbību integrētu Eiropas pusgadā.

Laikposmā no 2010. līdz 2013. gadam Īrija, Portugāle, Spānija, Kipra un Grieķija kopā saņēma finansiālu palīdzību 468,2 miljardu EUR apmērā. ES tiesību aktos ir noteikts, ka dalībvalstīm, kuras beidz īstenot makroekonomikas korekciju programmu, piemēro papildu uzraudzību. Kipra, Īrija, Portugāle un Spānija patlaban ir pakļautas pēcprogrammas uzraudzībai. Grieķijai piemēro pastiprinātu uzraudzību, jo tiek uzskatīts, ka tā ir īpaši neaizsargāta pret finansiālām grūtībām, kas varētu negatīvi ietekmēt citas eurozonas dalībvalstis.

“Pēcprogrammas uzraudzības pasākumi, kurus mēs pārbaudījām, bija atbilstoši, tomēr tie ir jāracionalizē,” sacīja par ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Alex Brenninkmeijer. *“Uzskatām, ka mūsu darbs varētu veicināt pašreizējo ekonomikas pārvaldības pasākumu pārskatīšanu ekonomiskajā un monetārajā savienībā. Mūsu veikumu varētu iekļaut diskusijās par iespējama uzraudzības mehānisma izstrādi attiecībā uz to aizdevumu atmaksu, kas tiks piešķirti saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu.”*

Līdz 2021. gada maijam visas piecas dalībvalstis bija izpildījušas savas atmaksāšanas saistības un atguvušas piekļuvi tirgum par pieņemamām procentu likmēm. Komisijas veiktā uzraudzība palīdzēja atjaunot pārliecību finanšu tirgiem, lai gan nav papildu pierādījumu tam, ka tā būtu veicinājusi reformu īstenošanu, daļēji tādēļ, ka trūkst stimulu un spēcīgu izpildes instrumentu. Revidenti konstatēja, ka Komisijas veiktā uzraudzība daļēji pārklājas ar Eiropas Stabilizācijas mehānisma veikto atmaksāšanas spēju uzraudzību tajās pašās dalībvalstīs. Pārklājas arī dažas citas

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Komisijas aktivitātes, proti, pēcprogrammas uzraudzība pārklājās ar darbu, kas tika veikts saistībā ar Eiropas pusgadu.

Lai gan Komisijas veiktā dalībvalsts situācijas analīze kopumā bija kvalitatīva, publicētajos ziņojumos nebija pievērsta pietiekama uzmanība dalībvalstu atmaksāšanas spējai. Ziņojumos bija sadrumstalota informācija par aizdevumu atmaksu, un atmaksāšanas spējas risku analīzē atklājās nepilnības. Revidenti norādīja, ka tiesību akti neparedz īpaši elastīgu uzraudzības grafiku: pat ja Komisija novērtē atmaksas risku kā zemu, tā nevar apturēt uzraudzību vai samazināt ziņošanas biežumu. Turklāt attiecībā uz četrām dalībvalstīm, kurām piemērota pēcprogrammas uzraudzība, Komisija oficiāli neprecizēja, kuras strukturālās reformas tā plāno uzraudzīt. Dažos gadījumos Komisija uzraudzīja reformas, kuras īstenojušas citas dalībvalstis, nevis tās, par kurām panākta vienošanās makroekonomikas korekciju programmā.

Pastiprinātās uzraudzības ietvaros dalībvalstīm ir jāpieņem pasākumi, lai novērstu ievainojamību, ņemot vērā konkrētām valstīm adresētos ieteikumus (KVAI), kas sniegti Eiropas pusgada ietvaros. Tāpat saskaņā ar nesen apstiprināto Atveseļošanas un noturības mehānismu dalībvalstīm ir jāpaskaidro, kā to atveseļošanas un noturības plāni palīdz risināt KVAI norādītās problēmas. Komisijas uzraudzības mērķis ir pārbaudīt dalībvalstu panākumus, saskaņā ar KVAI risinot problēmas, ar kurām tās saskaras. Tomēr, lai gan viena un tā pati Komisijas darba grupa ir atbildīga gan par Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanas vadību, gan par Eiropas pusgada koordinēšanu, tā nav atbildīga par pastiprinātu uzraudzību. Revidenti uzskata, ka Komisijai būtu jāapsver pēcprogrammas uzraudzības un pastiprinātas uzraudzības iekļaušana Eiropas pusgadā un jāvienojas par detalizētu sarakstu ar reformām, kas jāveic kopā ar valstu iestādēm.

Vispārīga informācija

Šis ziņojums papildina mūsu iepriekšējo revīziju par finansiālo palīdzību dalībvalstīm un ES ekonomikas pārvaldību (sešu tiesību aktu kopums, divu tiesību aktu kopums un Eiropas pusgads).

Īpašais ziņojums Nr. 18/2021 "*Komisijas uzraudzība attiecībā uz dalībvalstīm, kuras beidz īstenot makroekonomikas korekciju programmu: atbilstošs instruments, kas jāracionalizē*" ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu).

Kontaktinformācija presei:

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 547

Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 551 502